

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

**Кафедра української філології та загального мовознавства
(назва кафедри)**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
Освітнього компонента «Українська мова як іноземна»**

для освітнього ступеня бакалавра

спеціальності(ей): **014.02 Середня освіта. Мова і література (російська, англійська)**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 01 вересня 2020 року

Завідувач кафедри (підпис)

Перезатверджено: протокол № ___ від _____

Перезатверджено: протокол № ___ від _____

Старобільськ – 2020

ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
Робоча програма освітнього компонента
„Українська мова як іноземна”

1. Назва дисципліни.

„Українська мова як іноземна”

2. Код дисципліни.

[ФІМ] [СО_рос_англ_ БАК_20] [1_1_2]

3. Тип дисципліни.

Обов'язкова

4. Рік (роки) навчання.

1 – 2-й

5. Семестр / семестри.

1 – 4-й

6. Кількість кредитів ECTS.

12; усього год – 360; ДФН: практи. – 144; самост.– 216; ЗФН: практи. – 34; самост.– 326.

7. Відомості про викладача (викладачів).

Колесникова Лариса Леонідівна – доцент кафедри української філології та загального мовознавства, кандидат філологічних наук, e-mail: larysa.kolesnykova2015@gmail.com

8. Мета вивчення дисципліни (в термінах результату навчання й компетенції).

Мета курсу – допомогти студентам-іноземцям опанувати елементарний рівень української мови, сформуванню словниковий запас, необхідний для спілкування з носіями мови, виробити необхідні вміння та навички, на яких базується навчальна діяльність: усне й писемне мовлення, читання й аудіювання; підготувати студентів до роботи з оригінальним текстом середньої складності усіх стилів української мови та забезпечити подальше сприймання й розуміння фахової літератури.

Мета та завдання курсу сприяють досягненню програмних результатів і забезпечують реалізацію низки компетентностей, як-от:

Програмні результати навчання:

ПРН 5. Знає основи цифрових пристроїв, онлайн- сервіси мережі Інтернет; знає правила критичного оцінювання інформації та критерії медіа грамотності; професійні онлайн спільноти та електронні (цифрові) ресурси для безперервного професійного розвитку впродовж життя; мережевий етикет у професійній діяльності; правила безпеки в цифровому середовищі, наслідки впливу цифрової інформації на людину.

ПРН 7. Володіє державною, російською, англійською мовами для формування комунікативної компетентності фахівця, необхідної для здійснення професійного спілкування. Знає ознаки безпечного освітнього середовища, стратегії ненасильницької та безконфліктної комунікації з учасниками освітнього процесу, методи ведення діалогу та полілогу, використання вербальних і невербальних засобів, усвідомленого та емпатичного слухання.

ПРУ 3. Володіє методиками білінгвального й інтегрованого навчання мови, дидактикою багатомовності та методикою паралельного вивчення споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі. Володіє методами і прийомами аналізу мовних одиниць, порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності, сприяє опануванню учнями російської, англійської мов для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях.

ПРУ 5. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з російської та

іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти); уміє організовувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, поважаючи права людини та суспільні цінності.

Комунікація.

ПРК. 1. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу, розуміє й цінує мультикультурність.

ПРК. 2. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально- культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРК. 3. Організовує педагогічну комунікацію суб'єктів освітнього процесу, ефективно співпрацює в команді в педагогічному колективі закладу освіти та інших професійних об'єднань.

ПРК. 4. Забезпечує діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та зарубіжної літератури, створює умови для міжкультурної комунікації.

Автономія і відповідальність

ПРА 1. Усвідомлює значущість своєї професії, має сформовані ціннісні орієнтири, здатний аналізувати та вирішувати значущі світоглядні проблеми та приймати рішення, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві.

ПРА 4. Усвідомлює необхідність навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту кваліфікацію.

Загальні та фахові компетентності, які формуються у процесі вивчення дисципліни:

ІК. 01. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

ЗК. 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні й комунікаційні технології для виконання завдань у сфері професійної діяльності, зокрема, для пошуку, оброблення інформації з різних джерел (друкованих, цифрових).

ЗК 4. Здатність учитися протягом життя й оволодівати сучасними знаннями; розвивати свій інтелектуальний рівень, розширювати загальнокультурний світогляд на різних етапах професійного зростання.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, виконанні професійних завдань, реалізації педагогічних функцій в умовах мінливого освітнього середовища, прийнятті ефективних рішень у професійній діяльності, відповідально ставитись до обов'язків, мотивувати людей задля досягнення спільної мети.

ЗК 6. Здатність до генерування нових ідей (креативність), використання інновацій у професійній діяльності, виявлення та розв'язання проблем, ініціативність та підприємливість.

ЗК 7. Здатність цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві.

ЗК 9. Здатність до критичного, раціонального мислення, толерантності до різних ідей, нових точок зору і фактів дійсності, самооцінки, формулювання відповідної аргументації для розв'язання проблем, усвідомлення необхідності самоосвіти, фізичного вдосконалення, дотримання здорового способу життя з метою реалізації особистісного потенціалу й користі суспільству.

ЗК 10. Здатність до письмової й усної комунікації засобами української, російської й англійської мов; володіння різними видами мовленнєвої діяльності; спроможність розв'язувати комунікативні завдання російською, англійською мовами як усно, так і письмово, удосконалювати мовленнєві навички.

ЗК 11. Здатність працювати в команді та автономно. Здатність планувати власну діяльність, керувати часом, критично оцінювати, аналізувати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК 3. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК 7. Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів, якісно реалізовувати види мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письмо) завдяки достатньому обсягові знань із фонетики, лексики, граматики, орфографії, пунктуації, стилістики й культури мовлення української, російської та іноземної мов. Володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів й підготовки творчих робіт; дотримуватися сучасних мовних норм з російської, англійської мов, використовувати різні форми й види комунікації в професійній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.

9. Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування дисципліни).

10. Зміст дисципліни.

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
Перший модуль (1-й семестр)											
1.1.	Український алфавіт. Особливості української фонетики.	10		4		6	8		2		6
1.2.	Особливості української граматики. Мій університет.	10		4		6	9				9
1.3.	Система голосних звуків. Словесні формули вітання і прощання. Зустріч з другом. Культурологічний аспект форм звертання.	10		4		6	10		2		8
1.4.	Чергування голосних звуків. Словесні формули побажання і подяки.	10		4		6	8				8

1.5.	Особливості вимови ненаголошених [o], [e].Моя майбутня професія.	10	4	6	8				8
1.6.	Система приголосних звуків. Особливості вимови приголосних. Складання діалогу.Полілог.	6	2	4	10		2		8
1.7.	Чергування приголосних звуків. Звертання. Українські назви місяців.	10	4	6	9				9
1.8.	Спрощення в групах приголосних. Пори року.	6	2	4	9				9
1.9.	Подовження й подвоєння приголосних. Особливості вимови подовжених приголосних.Моє місто.	6	4	4	8				8
1.10.	Частини мови. Українські страви.	12	4	6	10		2		8
1.11.	Уживання знака м'якшення. Буквосполучення йо,ьо , Рід іменників. Моя кімната.	10	4	6	9				9
1.12.	Уживання апострофа. Особливості вимови слів з апострофом. Число іменників. Збірні іменники. Національний одяг.	8	4	4	10		2		8
1.13.	Відміни іменників. Особливості іменників IV відміни. На фермі.	8	4	4	8				8
1.14.	Відмінювання іменників. Закінчення іменників II відміни чоловічого роду в родовому відмінку.	10	4	6	8				8
1.15.	Відмінювання прізвищ в українській мові. Українські традиції.	8	2	6	8				8
1.16.	Відмінювання прикметників. Присвійні прикметники. Мій вихідний день.	6	2	4	10		2		8
1.17.	Ступені порівняння прикметників. Характер людини.	10	4	6	8				8
		150	60	90	150		12		138
Другий модуль (2-й семестр)									
2.1.	Відмінювання кількісних числівників. Міра довжини й ваги в українській мові. Моя вулиця.	7	4	3	8		1		7
2.2.	Відмінювання порядкових числівників. Час. Вимірювання часу в українській мові. Культура усного спілкування.	9	4	5	9		1		8

2.3.	Займенник. Особливості вживання особових займенників. Моя сім'я. Формули ввічливості в родинному спілкуванні.	8	2	6	9	2	7
2.4.	Присвійні займенники. Відмінювання присвійних займенників. Мій найближчий друг.	8	2	6	8		8
2.5.	Правопис й особливості використання заперечних займенників. Автобіографія.	6	2	4	8		8
2.6.	Дієслово. Особливості вимови дієслів на -ться, -ся. Минулий час дієслова. Моя найяскравіша подорож.	8	4	4	8	1	7
2.7.	Майбутній час дієслова. В аеропорту.	9	4	5	8	1	7
2.8.	Способи дієслів. Творення умовного способу дієслів. Моя майбутня професія.	9	4	5	8		8
2.9.	Дієвідмінювання. Особові закінчення дієслів. Дієслівні чергування. Мій робочий день.	10	4	6	8	2	6
2.10.	Творення дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Особливості перекладу дієприкметників.	8	4	4	8		8
2.11.	Прислівник. Правопис прислівників. Робота з текстом художнього стилю.	8	2	6	8	2	6
		90	36	54	90	10	80
Третій модуль (3-й семестр)							
3.1.	Творення й правопис дієприслівників. Дієприслівниковий зворот. Особливості перекладу дієприслівників.	8	2	6	10	2	8
3.2.	Службові частини мови. Уживання прийменника по в українській мові. Особливості перекладу конструкцій з прийменником по .	8	4	4	9	1	8
3.3.	Частка. Розряди часток за значенням. Дружня допомога.	6	2	4	9	1	8
3.4.	Сполучник. Просте і складне речення. Уживання сполучників у простому й складному реченнях.	10	4	6	10		10
3.5.	Вигук. Усне мовлення.	6	2	4	8		8

3.6.	Лексичний склад української мови. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Усна й писемна розповідь на основі почутого та побаченого.	22	10	12	14	2	12
		60	24	36	60	6	54
Четвертий модуль (4-й семестр)							
4.1.	Офіційно-діловий стиль української мови. Канцеляризми, особливості їх перекладу.	10	4	6	8	1	7
4.2.	Культура усного фахового спілкування. Приватна й ділова телефонні розмови. Діалог-розпитування.	10	4	6	9	1	8
4.3.	Типи бесід. Складання плану бесіди на професійно орієнтовану тематику.	7	2	5	8		8
4.4.	Термінологічна система української мови. Науковий стиль. Реферування. Анотація.	6	2	4	10	2	8
4.5.	Робота з текстом. Викладення отриманої соціально-культурної та професійно-навчальної інформації у вигляді мікротекстів.	9	4	5	8		8
4.6.	Типи конспектів. Конспектування прочитаного тексту за спеціальністю.	6	2	4	6		6
4.7.	Ораторська компетентність майбутнього фахівця. Публічний виступ.	12	6	6	11	2	9
		60	24	36	60	6	54
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	360	144	216	360	34	326

11. Список рекомендованої навчальної літератури.

Основна навчальна література

1. Антонів О. Українська мова для іноземців. Модульний курс: навч. посібн. [Текст] / О. Антонів, Л. Паучок. – К. : Фірма «ІНКІОС», 2012. – 268 с.: іл. + Компакт-диск
2. Вальченко І. В. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету / І. В. Вальченко, Я. М. Прилуцька. – Ч. I. – Х. : ХНАМГ, 2010. – 387 с.
3. Вальченко І. В. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету / І. В. Вальченко, Я. М. Прилуцька. – Ч. II. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 305 с.
4. Вихованець І. Р. та ін. Вивчаємоукраїнськомову. Розширений курс. Самовчитель: Навч. посібник [Текст] / За ред. В. М. Русанівського. – К. :Либідь, 1993. – 272 с.
5. Вовк П. С. та ін. Українська мова: на матеріаліекономічнихтекстів: Навч. посіб. [Текст] / П. С. Вовк, В. В. Радченко, Т. М. Крик. – К. : Вицашк., 2007. – 215 с.: іл.

6. Зайченко Н. Ф. Практичний курс української мови для іноземців: уснемовлення / Н. Ф. Зайченко, С. А. Воробйова. – К. : Знання України, 2004. – 324 с.
7. Исиченко Ю. А. Самоучитель украинского языка: учеб. пособие / Ю. А. Исиченко, В. С. Калашник, А. А. Свашенко. – К. : Выща шк., 1990. – 287 с.
8. Лисенко Н. О. Українська мова для іноземних студентів: Навч. посіб. [Текст] / Н. О. Лисенко, Р. М. Кривко, Є. І. Світлична, Т. П. Цапко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 240 с.
9. Терлак З. М. Український язык для начинающих [Текст] / З. М. Терлак, О. А. Сербенська. – Львов : Світ, 1990. – 240 с.
10. Чистякова А. Б. Українська мова для іноземців : Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А. Б. Чистякова, Л. І. Селіверстова, Т. М. Лагута.. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2006. – 524 с.
11. Чумак В. В. Українська мова як іноземна в системі кредитно-модульного навчання : навч. посіб. / В. В. Чумак, О. Г. Чумак. – К. : Знання, 2011. – 631 с.
12. Швець Г. Д. Читаймо українською : навч. посіб. з української мови для іноземних студентів / Г. Д. Швець, Ю. О. Торчинська, А. О. Літвінчук; за ред. Г. Д. Швець. – К. : Фенікс, 2012. – 112 с.

Додаткова навчальна література

1. Анніна І. О. Російсько-український словник / І. О. Анніна, Г. Н. Горюшина, І. С. Гнатюк. – К. : Абрис, 2003. – 1424 с.
2. Бондарєва Н. О. Ити – ходити, їхати – їздити... : навчальний посібник з української мови для іноземних студентів / Н. О. Бондарєва, М. В. Шевченко. – К. : Четверта хвиля, 2011. – 281 с.
3. Ботвина Н. В. Міжнародні культурні традиції : мова та етика ділового спілкування : навч. посіб. / Н. В. Ботвина. – К. : АртЕК, 2000. – 190 с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. – К. : Ірпінськ : ВТФ „Перун”, 2005. – 1728 с.
5. Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання [Текст] / С. І. Головащук. – К. : Наук. думка, 2004. – 448 с.
6. Довідник з культури мови : Посібник [Текст] / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бибик, Н. М. Сологуб та ін.; За ред. С. Я. Єрмоленко. – К. : Вища шк., 2005. – 399 с.
7. Палінська О. Крок-2 (рівень В 1). Українська мова як іноземна : книга для студента / Олеся Палінська. – Львів : Дон Боско, 2014. – 160 с.
8. Ющук І. П. Українська мова [Текст] / І. П. Ющук. – К. : Либідь, 2004. – 640 с.

Інтернет-ресурси

Репозиторій ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/>

9. Технології викладання та атестації.

Діяльність студента:

- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- виголошення доповіді на практичному занятті;

- підготовка презентацій спеціальності;
- самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз;
- укладання термінологічних словників.

Поточний контроль:

письмові контрольні роботи.

Форма семестрового контролю:

1-й семестр – залік

2-й семестр – залік

4-й семестр – іспит

10. Критерії оцінювання (у %).

Семестрову рейтингову оцінку розраховують, виходячи з критеріїв:

- письмові контрольні роботи – 20%;
- результати роботи на практичних заняттях – 60%;
- самостійна робота – 20%.

11. Мова викладання.

Українська.

У разі, якщо здобувач вищої освіти вважає оцінку за екзамен або залік необ'єктивною, він може подати звернення про оскарження результату оцінювання відповідно до процедури (http://luguniv.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/11/2_10_prots_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf).

Перескладання освітнього компонента відбувається за процедурою: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/2_2_prots_zabezp_yakist_osvita.pdf.

Проведення факультативних занять для повторного оцінювання освітнього компонента відбувається за процедурою: http://luguniv.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/11/2_3_prots_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf.